

“Boks mənim həyat tərzimdir”

Gənc Tayfur Əliyev əyləncəni boksdan sonrakı həyatına saxlayıb

Kənan Məstəliyev

O, Azərbaycan boksunun ən perspektivli gənclərindən sayılır. 18 yaşı yenəcə tamam olmasına baxmayaraq, kişilər arasında ölkə çempionu, yeniyetmə və gənclər arasında Avropa çempionatlarının qalib və mükəfətcisidir. Azərbaycan üçün böyük əhəmiyyət daşıyan ilk Avropa Oyunlarında bizi təmsil edəcək idmançılardandır və ona olan ümidlər çox böyükdür. Tanış olun: Tayfur Əliyev. Avropa Oyunlarına vəsiqə qazanan ilk naxçıvanlı idmançı kimi adını tarixə yazdıran qəhrəmanımızla söhbət çox maraqlı alındı.

- Tayfur, idmana necə başlamısın?

- 1997-ci il yanvarın 1-də Şərur rayonunun Aralıq kəndində anadan olmuşam. İdmana 4 yaşında gəlmişəm. Məktəbdə çox fəal olub, məşqlərə həvəs göstərmişəm. İlk dəfə yarışlara 11 yaşında, Naxçıvan üzrə regional turnirlərdə çıxmışam.

- İndiyə qədər hansı uğurları qazanmışsın?

- 2009-cu ildə yeniyetmələr arasında Azərbaycan çempionatına qatıldım. Gənc olduğumdan həyəcanım çempion olmağıma mane oldu və yalnız ikinci oldum. Bir il sonra eyni yarışda istəyimə çataraq qızıl medal əldə etdim. Bir il sonra yenidən ölkə çempionu olaraq Avropada döyüşmək şansı qazandım və ilk cəhddən gümüş medala sahib çıxdım. Ümumiyyətlə, yeniyetmə və gənclər arasında 6 dəfə Azərbaycan çempionu olmuşam. 2011-ci ildə Qroznıda keçirilən boks üzrə yeniyetmələr arasında Avropa çempionu oldum. 2013-cü ildə isə gənclər arasında Anapada keçirilən Avropa birinciliyində gümüş medal qazandım. Mənim üçün ən dəyərlı kuboku isə 2013-cü ildə əldə etdim. Hər il keçirilən “Prezident Kuboku”nda 2012-ci ildə qalib oldum, 2013-cü ildə turnirin ən yaxşı boksçusu üçün təsis edilən kubokun sahibi oldum. Uzun müddətdir ki, kişilər arasında keçiriləcək ölkə çempionatında çıxış etmək üçün hazırlaşdım. Karyeram ərzində ilk dəfə çıxış etdiyim turnirin qalibi adını qazanmaq məni çox sevindirdi. Dörd rəqibimi məğlub edərək 60 kq çəki dərəcəsinə çempion oldum və bununla Avropa Oyunlarına vəsiqə qazandım. Bu, mənim üçün çox sevindirici oldu.

- Oyunlara qədər hansı turnirlərdə çıxış edəcəksən?

- Martda Macarıstanda, daha sonra Rusiyanın Moskva şəhərində beynəlxalq turnirdə çıxış edəcəyəm. Bununla yanaşı, Avropa Oyunlarından öncə millinin düşərgəsində təlim-məşq toplanışına qatılacağam.

- Niyə məhz boks seçdin?

- Uşaqlıqdan həvəsli olub. Qardaşım Sərxanla birlikdə televizorda bütün boks döyüşlərinə baxar, birini də buraxmazdıq.

- Daha çox kimin döyüşlərini izləyirdiniz, kumiriniz kim idi?

- Mayk Taysonun. Onu çox bəyəndik.

- Maraqlıdır, ailəndə sənədən başqa bu idman növü ilə peşəkar məşğul olan biri varmı?

- Bəli. Qardaşım Sərxan Əliyev də boksçudur. O, dəfələrlə Azərbaycan çempionu və medalçısıdır. Son olaraq ötən ay gənclər arasında Azərbaycan birincili-

yinin qalibi oldu. Məşqlərimizi bir zaldə, bir yerdə edirik.

- Heç yarışlarda rinqdə üz-üzə gəlmisizmi?

- Yox, çəkilərimiz təxminən eyni olsa da, adətən yarışlara ayrı qatılırdıq. Onsuz da məşqlərdə bir-birimizə yetərincə rəqib oluruq. Bu, bizə yetir.

- Boks tarixində ukraynalı məşhur Vladimir və Vitali Kliçko qardaşları nümunəsi var. Necə düşünürsən, siz ikiniz nə vaxtsa onların səviyyəsinə qalxa biləcəksinizmi? Buna özünüzdə inamınız varmı?

- Əlbəttə. İkimizin də məqsədi boksdə ən yüksək zirvələrə qalxmaqdır. Bir-birimizə dəstək ola-ola irəliləyirik. Səhvlərimiz deyir, çətinlikləri birlikdə aradan qaldırmağa çalışırıq. Belə olanlarda problemlər bizə daha asan gəlir.

- Valideynlərinin buna münasibəti necədir? Oğullarının bir-birinə qarşı döyüşməsinə, zədə yetirmək ehtimalının böyük olmasına nə deyirlər?

- Bu baxımdan bəxtimiz gətirib. Atam boks məşqçisidir. Məni də, qardaşımı da bu idmana o gətirib. Hər məşqimizdə yanımızdadır, dəstəyini əsirgəmir. Çox etibarlı insandır və bizim üçün böyük dayaqdır. Həm valideyn, həm, müəllim, həm də məşqçimizdir.

- Boksçuların döyüş tərzləri fərqli olur. Biri daima hücumda olmağı xoşlayırsa, digərləri bir qədər gözləməyi, əsasən əks-hücumda qələbə qazanmağa can atırlar. Sən necə edirsən?

- Mən rəqibdən asılı olaraq döyüşürəm. Çalışırım, əvvəlcə onun zəif və güclü yerlərini öyrənəm, yetərincə məlumat toplaıyam və yalnız bundan sonra ona qarşı mübarizə aparam. Məsələn, görsəm ki, rəqib əsasən üstümə gələcək və aktiv döyüş nümayiş etdirəcək, blokda qalmaı, mövqeyimi bir qədər müdafiədən qoymaq qərarını verirəm. Onu əvvəldən tanımaıa vaxtım olmur, ilk raundda həmişə kəşfiyyat xarakterli döyüşürəm. Gözləyirəm, onun nə edəcəyinə baxıram. Yalnız bir müddətdən sonra qələbə qazanmaq üçün addımlar atıram.

- Yeni taktiki cəhətdən də yaxşı hazırlıqsan...

- Bəli, buna çalışırım. Məncə, boksçu sadəcə əlləri və gücü yox, həm də ağılı hesabına qalib gəlməlidir.

- Ancaq məsələnin başqa tərəfi də var. Müdafiə olunmaq üçün də yetərincə güc lazımdır. Yaxşı fiziki hazırlıq olmadan ilk raundu dözmək, sonra isə hücum üçün qüvvə tapmaq çətin məsələdir. Bunun üçün nə edirsən?

- Çox hazırlaşırıq. Boksdə döyüş adətən 3 raund olur. Məşqlərdə isə 7, bəzən 8 raundluq rejimdə çalışırıq. O qədər ağır yükləmələrimiz olur ki, yarışlar zamanı olan 3 raundda demək olar, heç yorulmuram.

- Yeni məşhur “təlimdə nə qədər çətin olsa, döyüşdə bir o qədər asan olar” məsəli sənə tam uyğun gəlir...

- Bəli. Heç bir qələbə əziyyətsiz, zəhmətsiz qazanılmır. Rəqiblərin hamısı güclüdür. İstə-

nilən boşluq səni məğlubiyətə apara bilər. Ona görə çox çalışmaq lazımdır.

- Hər idmançının arzusunda olduğu, çatmaq istədiyi hədəf var. Məsələn, dünya, Olimpiya çempionu olmaq. Sənin “zirvə”n nədir?

- Mən həmişə növbəti döyüşdə qalib gəlmək hədəfi qoyuram qarşımda. Bu görüşü udmasam, o birində iştirak etmək hüququnu itirəcəyəm. Onu da udmasam, ta o birisini. Bütün döyüşləri udmadan isə çempionluq mümkün deyil. Əlbəttə, qazanmaq istədiyim titullar da çoxdur. Bizi qarşıda Bakı Avropa Oyunları gözləyir. Bu, çox vacib yarışdır və orada çempion olmaı çox arzulanır. Ondən sonra da qismət olarsa, Rio-De-Janeyrodakı Olimpiya Oyunlarına vəsiqə qazanmaq, orada yaxşı döyüşmək istəyirəm. Buna qədər isə bir sıra turnirlər var ki, onlarda çox yaxşı çıxış etməliyəm. Məsələn, Avropa Oyunlarına qədərki döyüşlərdə zəif olsam, bu, mənim fiziki, həm də psixoloji hazırlığıma mənfi təsir edər, zəifləyərəm. Buna isə yol vermək olmaz.

- Alqışlanası düşüncədir. Bu titullar həvəskar boks üçün nəzərdə tutulub. Heç gələcəkdə peşəkar boksa keçmək haqqında fikirləşirsənmi?

- Hər məşqdə bu haqda düşünürəm. Özüm-özümə sual verirəm ki, buna hazırım, ya yox. Bilirəm ki, bu elə də asan deyil. Bəli, gələcəkdə peşəkar olmaq istəyirəm, amma bunun üçün vaxt gərəkdir. Hələ ki, həvəskar boksla davam edəcəyəm. Burada nail olmaq istədiyim uğurlar var. Onlara çatandan sonra peşəkar boksdə qüvvəmi sınaıa bilərəm.

- Cəmi 18 yaşın var. Dostların, həmyaşıdların gəzdirdiyi, əyləndirdiyi vaxtlarda sən zalda olursan, ağır məşqlər edirsən. Çətin deyil?

- Boks mənim həyat tərzimdir. Məşqlərdən, döyüşlərdən zövq alıram. Hər gün 7-8 saatlıq məşq programım var. Bəli, fiziki cəhətdən çox ağırdır. Ancaq öyrəşmişəm. Boks artıq mənim vərdişimdir. Dostlarımla həftədə bir dəfə, iki həftədə bir dəfə görüşürük, söhbət edirik, birlikdə vaxt keçiririk. Ancaq mən əylən-

cəni boksdan sonrakı həyatıma saxlamışam. Təbii ki, dincəlmək də lazımdır. Böyük yarışlardan sonra özümə istirahət verə bilərəm. Mən idmançıyam, hər şeyin yerini bilməliyəm. Boks isə həyatımın ayrılmaz hissəsidir. Boksçu olduğuma, bu idmanı seçdiyimə görə sevinirəm.

- İdmanla yanaşı təhsilini də davam etdirirsən...

- Bəli, Naxçıvan Dövlət Universitetinin Pedaqogika fakültəsində bədən tərbiyyəsi müəllimi ixtisası üzrə oxuyuram. Hələ ki, I kursdayam.

- Ola bilməz ki, bu yaşda sən heç bir başqa hobbin olmasın, tamamilə idmana və kitablara köklənəsən.

- Əlbəttə. Vaxt tapıb qarşıma kompüter, tennis oynayırdım. Yəni tamamilə kənara çəkilmişəm. Sadəcə, vaxtımı düz bölməyə çalışıram. Məşqlərdən sonra çox yorğun olsam da, kitab oxumaı hər şansımdan yararlanıram. Çünki təhsil çox vacibdir.

PORTRETI

Tayfur enerji dolu, dayanmadan hədəfinə doğru irəliləyən, usanmayan bir gəncdir. Məqsədyönlüdür, yaşına görə çox ağıllı və düşüncəli biridir. Hələ qazanacağı çox uğurlar var. Ailəsinin, dostlarının, regionun, eyni zamanda Azərbaycanın fəxridir. Yaşlıları ondan peşəkarlıq, idman sevgisi, fiziki və mənəvi dayanıqlılıq nümunəsi götürə bilər. Tayfur Əliyev ölkənin sağlam gələcəyinin aşkar sübutudur. Onun kimi gənclərimiz nə qədər çox olarsa, sabaha inamla baxmaq imkanımız bir o qədər çox olar.

